

Unit 4: 読み物

スポーツを通して学ぶ心^{とお}

Đạo đức thể thao của người Nhật

現代の日本人は、野球、サッカー、ゴルフ、スキーなど、色々なスポーツを楽しんでいる。若い人達だけでなく子供からお年寄りまでスポーツを楽しみ、そして、種類も海や山、夏や冬のスポーツ、一人でするスポーツ、チームでするスポーツ、健康のためのスポーツなど、何でもある。テレビでも毎日のように、色々なスポーツ番組が見られるが、特に代表的なものは野球、サッカー、ゴルフ、テニス、相撲^{すもう}などだ。日本国内の試合だけでなく、日本人野球選手が活躍^{かつやく}しているアメリカのMLB(プロ野球のメジャーリーグ)や、サッカーのワールドカップ、オリンピックなどもすべてリアルタイムで見ることが出来、スポーツ観戦^{かんせん}はとても人気がある。

Người Nhật ngày nay thích chơi các môn thể thao như bóng chày, bóng đá, chơi golf, trượt tuyết... Không những chỉ có các bạn trẻ, ngay cả các bậc lớn tuổi cũng thích chơi thể thao. Đồng thời, các môn thể thao cũng rất đa dạng, từ những môn chơi dưới biển hay trên núi, mùa hè hay mùa đông, có môn thể thao chơi một mình hay chơi đồng đội, có môn thể thao vì sức khoẻ... Hàng ngày trên ti vi mọi người có thể xem các chương trình thể thao, tiêu biểu nhất là các môn như bóng chày, bóng đá, golf, tennis, sumo v.v... Tất cả có thể xem trực tiếp không chỉ những trận đấu ở trong nước mà cả những giải đấu quốc tế như: giải bóng chày MLB của Mỹ (giải bóng chày chuyên nghiệp của Liên đoàn bóng chày Mỹ) - nơi có các tuyển thủ bóng chày người Nhật tham gia, cúp bóng đá thế giới, Olympic... Chương trình bình luận trận đấu cũng rất được yêu thích.

日本では試合で勝つことも大切だが、スポーツをすることで人間として成長することが、それと同じくらい大切だと考えられている。例えば、日本の国技の相撲では、力士が相手力士に勝った時、土俵^{どひょう}の上で笑顔を見せたりガッツポーズをしたりするのは、いいことだと思われていない。だから、勝って嬉しくて大声で叫びたい時でも、負けて悔しい時でも、土俵^{どひょう}の上でその気持ちを表現したり、試合の後のインタビューでべらべら話したりすることはあまりしない。もちろん、相手を笑ったり、ばかにしたジェスチャーをするなどは、絶対にしてはいけない。

Ở Nhật Bản mọi người cho rằng việc thắng trong các trận đấu là rất quan trọng, nhưng việc rèn luyện đạo đức qua việc chơi thể thao cũng không kém phần quan trọng. Ví dụ trong môn Sumo – môn thể thao truyền thống của Nhật Bản, người Nhật cho rằng khi lực sĩ thắng

đối phương mà nở nụ cười trên sàn đấu hay giơ tay thể hiện niềm vui chiến thắng là hành động không đẹp. Vì vậy, kể cả khi chiến thắng muốn hét lên vì vui sướng hay khi đau buồn vì thất bại thì các lực sĩ cũng không thể hiện cảm xúc đó trên sàn đấu hay chia sẻ thắng thua cảm xúc đó khi được phỏng vấn sau trận đấu. Đương nhiên, việc cười đùa hay hành động mừng chửi đối phương là tuyệt đối nghiêm cấm.

柔道や剣道、空手や合気道など、日本に昔からある武道では、まず「礼に始まり礼に終わる」という考え方が大切だと教えられます。そして、この考え方は、武道がスポーツとして世界中で楽しまれるようになって、変わっていない。例えば、武道を習う人は、まず道場に入る前に、道場に向かって礼をする。そして、練習が始まる前には、先生に向かって礼をする。練習する相手とも、お互いに礼をし合ってから始め、終わった時にも礼をする。そして道場を出る時にも、礼をしなくてはならない。この礼は、挨拶のためだけにするのではなく、相手に向かって尊敬や感謝の気持ちを表すという意味が含まれているのだ。そのため、子供が礼儀正しい人間に育つように、子供を武道の道場に通わせる親もいる。

Trong các môn võ đạo có từ xưa ở Nhật Bản như judo, kendou, karate hay aikido thì trước hết người Nhật cho rằng điều quan trọng là cách suy nghĩ “reini hajimari reini owaru” (bắt đầu là lễ và kết thúc cũng bằng lễ” - Khi bắt đầu cũng như khi kết thúc đều phải chào). Đồng thời, cách suy nghĩ này không hề thay đổi dù các môn võ đạo trở thành môn thể thao được cả thế giới yêu thích. Ví dụ người học võ đạo trước khi bước vào võ đường phải cúi chào võ đường. Trước khi bắt đầu luyện tập cũng phải cúi chào thầy giáo. Đối với bạn cùng luyện tập cũng phải cúi chào nhau khi bắt đầu cũng như khi kết thúc. Đồng thời khi bước ra khỏi võ đường vẫn phải cúi chào võ đường. Nghi thức chào này không phải chỉ để chào theo phép lịch sự mà còn bao hàm ý nghĩa thể hiện sự tôn kính, sự cảm ơn đối với người bạn đấu. Do vậy, cũng có những ông bố bà mẹ vì muốn con cái trở thành những con người biết lễ phép nên cho con cái đến võ đường để học võ đạo.

日本のスポーツでは「心・技・体」という考え方もとても大切だ。「心」は精神力、「技」は運動の技術や能力、「体」は体力のことで、どんなスポーツでもこの三つがなければ上手にならないと考えられている。「心」には強い精神力という意味の他に、人が人として持たなければならない「心」という意味が含まれている。日本のプロ野球で9年間プレーをして、今はアメリカのMLBで活躍しているあ

る選手がインタビューに答えて、バッターが三振をした後に自分のバットを折ってしまったり、ピッチャーが打たれた後にグローブをロッカーに投げたりするのを見ると驚く、それを作ってくれた人達のことを考えたら、僕にはそんなことは絶対に出来ないと言っている。

Trong thể thao của Nhật Bản thì cách suy nghĩ về ba yếu tố “Tâm – Kỹ - Thể” là vô cùng quan trọng. “Tâm” là sức mạnh tinh thần, “Kỹ” là kỹ thuật và năng lực vận động, “Thể” là thể lực. Người Nhật cho rằng bất kể trong môn thể thao nào nếu không đạt được ba yếu tố trên thì không thể giỏi được. Yếu tố “Tâm” ngoài ý nghĩa là sức mạnh tinh thần còn bao hàm ý nghĩa là phải giữ gìn mối quan hệ giữa con người với con người, tức là “cái Tâm”. Một cầu thủ bóng chày người Nhật Bản đã chơi trong đội chuyên nghiệp 9 năm, hiện đang chơi trong giải MLB của Mỹ đã trả lời phỏng vấn như sau “Tôi vô cùng ngạc nhiên khi nhìn thấy hình ảnh cầu thủ đánh bóng sau khi bị đối phương bắt trúng bóng 3 lần liên tiếp thì đã tự làm gãy gãy của mình, hay cầu thủ ném bóng sau khi bóng bị đánh trúng thì ném gãy tay vào tủ đựng đồ. Nếu nghĩ đến những người đã làm ra những dụng cụ thể thao ấy thì tôi tuyệt đối không thể làm những việc như vậy.”

試合や練習が終わって彼が一番最初にするのは、使ったバットやグローブやスパイクの手入れたそ
うだ。彼にとっては、野球のプレーだけではなく、彼に野球をさせてくれるものや、その後ろにいる人達
も、とても大切なのだろう。その他、日本のプロ野球では、ピッチャーがバッターにデッドボールを与え
てしまったら、帽子を脱いでバッターに謝るが、これも「心」を大切に
する例の一つだと言えるのでは
ないだろうか。

Sau mỗi trận đấu hay sau khi luyện tập thì việc đầu tiên cầu thủ phải làm là lau chùi những dụng cụ đã sử dụng như gậy bóng chày, găng tay, đinh đế giày... Đối với họ thì không chỉ là việc chơi bóng chày mà những dụng cụ sử dụng khi chơi hay những người đã, đang hỗ trợ họ phía sau cũng vô cùng quan trọng. Những dụng cụ đó đối với cầu thủ rất quan trọng không những giúp cho họ chơi bóng chày mà còn điều khiển được quả bóng, kể cả những người ở phía sau họ cũng rất quan trọng. Ngoài ra, giải bóng chày chuyên nghiệp của Nhật Bản nếu người ném bóng ném trúng vào người hay quần áo của người đánh bóng thì sẽ bỏ mũ để xin lỗi người đánh bóng. Và đây chẳng phải là một trong những ví dụ về việc coi trọng chữ “Tâm” của người Nhật hay sao.

1984年のロサンゼルスオリンピックで金メダルを取った柔道の山下康裕選手は、若い選手達を育てる時にこんなことを言うそうだ。「バスや電車に乗っている時にお年寄りや赤ちゃんのいる女性などが乗ってきたら、すぐに立って度を譲る、誰かが重い物を持っていたら代わりに持ってあげる、困っている人がいたら迷わず助けてあげる。道場で学んだことをそういうところで生かすのが柔道の精神なんだよ」。山下選手はこの考え方を「柔道の精神」だと言っているが、実は彼の言葉は、日本人の

スポーツについての一般的な考え方を分かりやすく表していると言えるだろう。日本人にとってスポーツで大切なことは、試合に勝つことや健康になることだけでなく、「礼」や「心^{しん}」についての考え方も学ぶことなのである。

Vận động viên judo Yamashita Yasuhiro - người đã giành huy chương vàng ở Thế vận hội Los Angeles năm 1984 khi huấn luyện các vận động viên trẻ đã nói như sau: “Khi đi xe buýt hay tàu điện, nếu có người già hay phụ nữ có con nhỏ đi tới thì chúng ta đứng dậy ngay và nhường ghế cho họ, khi ai mang đồ nặng thì chúng ta mang giúp họ, khi có người gặp khó khăn thì chúng ta cũng không ngần ngại giúp đỡ họ... Phát huy những điều đã học ở võ trường vào cuộc sống hàng ngày như vậy chính là tinh thần của judo đấy.” Vận động viên Yamashita nói cách suy nghĩ trên là “Tinh thần của judo” nhưng thực ra có thể nói rằng những lời anh ấy nói chính là cách thể hiện dễ hiểu cách suy nghĩ nói chung về thể thao của người Nhật Bản. Đối với người Nhật, điều quan trọng trong thể thao không chỉ là chiến thắng trong các trận đấu hay tăng thêm sức khỏe mà còn phải học cả cách suy nghĩ về chữ “Lễ” và chữ “Tâm”.

COSMOS JAPAN